

Sajere" izbaja vsaki
mek datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Narodna velja za Av-
stro-Ogrsko: za celo
mo 3 krome, za pol in
bert leta razumno;
u Nemčijo stane za
eto leto 5 kron, za
Ameriko pa 6 kron;
u drugo inozemstvo se
nabni naročnino z ozi-
rom na visokost post-
ane. Naročnino je pla-
titi naprej. Posamezne
revije se prodajajo po
6 vin.

Dredništvo in uprav-
nvo se nahajata v
Ptuju, gledališko po-
slopie štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastojni, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inseratov) jc
za celo stran K 64, za
1/2 strani K 32, za 1/4
strani K 16, za 1/8
strani K 8, za 1/16
strani K 4, za 1/32
strani K 2, za 1/64
strani K 1. — Pri več-
kratnem oznanilu se
cena primerno zniža.

Štev. 33.

V Ptuj v nedeljo dne 18. avgusta 1907.

VIII. letnik.

Kričači.

Kako se dela za ljudstvo?

Vsak dan tisočkrat čuješ besedo „ljudstvo“
in „narod“ in „delo za ljudstvo“, „delo za
narod“, — kako se torej dela za narod, kako
se doseže dobrih uspehov za ljudstvo?

Vprašajte naše prvake, te največje modri-
ce na božjem svetu? Kako za narod delati?
In, v prvi vrsti se po mnenju slovenskih poli-
tičnih strank dela za narod, ako je človek —
panslavist. Avstrija je sicer trdna, pod
mogočno habsbursko krono združena skupina
narodov, v kateri prebivajo Nemci, Čehi, Poljaki,
Slovenci, Srbi, Rusini, Italijani in Slovenci. Mo-
glo, v zgodovinskem razvitku utemeljeno ce-
sarstvo je to in blazna misel tiči v tem, da bi
se to cesarstvo kar čez noč razkotalo na ve-
le posameznikov, ki sanjajo z odprtimi očmi
o svetli sanci. To dejstvo čutijo tudi prvaki
našega naroda, kajti vihar gre skozi njih časopise, kadar
svoje kak nemški prenapetost „Heil Hohen-
hausen“ ali pa kak italijanski študent „Evviva
Italia uniteva.“ Pri drugih vidijo prvaki ne-
malo tega protiaustrijskega šumenja, — ali ko
se pošteno v zrcalo pogledali, izpocznati bi mo-
gli, da so vse prvaške stranke,
narodna kakor klerikalna, v dnu
svoje duše protiaustrijske. Že v 60. letih
so prvaki v svojem ponesrečenem „ilir-
skem gibanju“ razbiti zgodovinske kronovine in
razsuli svoje sanje o jugoslovanskem kralje-
vstvu. Vkljub temu, da je to gibanje splavalo po
vseh ostalih misel, ki jo danes vedno ponav-
ljajo in trobijo pohlevnemu ljudstvu v uho.

Prosečna „narodna stranka“ je v svojih pro-
gramih izjavila, da hoče združenje z
dragimi jugoslovanskimi neav-
strijskimi narodi. Klerikalna stranka
pa je poslala v državni zbornici dr. Kreka v
Bozni in Krek je istotako izjavil, da je končni
cilj teh prvaških strank združenje z ne-
avstrijskimi narodi, torej razru-
šenje Avstrije. To je panslavistična ideja,
v kateri svarimo vedno, ker čutimo,
da nevarnost. Mi ne slikamo vruga na zid in
ne tudi v resnici ne bojimo, da bi kaplan Ko-
nec ali orglar Grafenauer postavil barikade in
revolucijsko pesen proti Avstriji. Ali misel
na prvaške politike je taka! In zdaj si pred-
stavljamo neumnost, ki tiči v tem pansla-
vističnem bujukanju. Ako vprašam Bošnjaka,
pomeni ti bode, da je zdaj v Bozni in Herce-
govini tisočkrat bolje, odkar je napravilo
avstrijsko orožje red. Mi pa naj bi se združili
z Italijani, Srbi, ki umorijo kar čez noč svojega
naroda in ki nam škodujejo i na gospodarskem
področju? Mi naj bi se združili z Balkanom, na
katerem imajo roparji in pol divji morilci prvo
besedo? Ne, tako poneumjeno še ni naše
področje.

Sicer pa — da to ponavljamo — ni ne-
umnost ravno tako velika. Lepo se da dekla-
rirati Prešerna, češ „največ sveta otrokom
slave“, — ali v praksi so ti političarji
zelo malo ponižni. Ni čudno, — v Halozah je dr.
Ploj lahko strastni, protiaustrijski pan-
slavist; na Dunaju pa je vendar c. k. hofrat.

Kako sploh je postal hofrat? Kako so si zidali
gotovi prvaški hofrati svoje graščine? Kako so
dobivali gotovi prvaški profesorji lepe plače,
brez da bi cela leta enkrat svojo službo oprav-
ljali? „Za denar ti dušo svojo prodam“, si
mislijo gotovi ljudje. Na eni strani kažejo pest,
na drugi strani prijazno, priliznjeno lice in tako
stopajo po politični lestvici navzgor...

Kričači so to! Brezvestni kričaji so in
— Nemci bi bili že vsi požrti, ko bi se kdo
njih groženj bal, svet bi se gibal narobe, ko bi
svoje obljube držali, v Dravi bi teklo mleko in
Pahorsko gorovje bi bilo iz sladkorja, ko bi
bila njih govornica resnična...

Kako pa se dela resnično za ljudstvo?
Poglejte na Norveško: tam so pripravili dijake
od tega, da opravljajo v počitnicah kmetijska
dela; fantje se ne sramujejo, obleči kmetijsko
suknjo in kmetijsko je tam zdravo. Poglejte
Danko: kmet je tam bogat, ko so vlada in
ljudski zastopniki prave postavbe uresničili...
Pa niti tako daleč ni treba iti: Poglejte gornje
Štajerce in Korošce, ki imajo po 100 do 150
glav živine v hlevu! In pogledite končno v za-
četke pametnega gospodarskega dela pri nas
doma. Izobno gospodarstvo našega Orniga, v
delu za ljudstvo osivelega našega Wratschka,
našega Drogeniga in vse druge. Tu ni kričanja,
besedičenja in bahatega navdušenja, — to je
le sveto, neumorno navdušenje, da je delo
vir življenja in da je domača gruda
svetišče, do katerega naj čutimo hrepenenje
kakor otrok do svoje matere...

Tako je ljudstvo v položaju, da si samo
izvoli voditelja. Na eni strani kričaji, bahati
in prevzetni, ki ti pojejo pesen o majki Slaviji
in ti udiho sovraštva do Avstrije, ki le vpijejo,
ne storijo pa ničesar, ki so podobni piškavemu
orehu, — na drugi strani pa delavci, ki tr-
pijo molče, kar dobro vedo, da bode vstvarilo
na predno delo našim potomcem boljše
bodočnost...

Politični pregled.

Delavsko varstvo. V trgovinskem minister-
stvu se izdelujejo postavnici načrti, ki se bodo
potem zbornici predložili. Prvi načrt se tiče pre-
povedi nočnega obrtnega dela žensk. Drugi se
tiče ureditve porabe belega fosforja; izdelovanje
žigalic iz belega fosforja bode postalo kon-
cesionirana obrt. Nadalje se hoče urediti delavski
čas pomožnih delavcev v trgovstvu, zapiranje
prodajalnih ter nedeljski počitek za konzume.

Sodba katoliškega duhovnika. Poslanec pater
Zahradnik je imel pred kratkem shod, na ka-
terem je protestiral odločno proti klerikalnemu
časopisju na Češkem. Rekel je tudi: „Mi pro-
testujemo proti surovi pisavi v klerikalnih li-
stih. Klerikalnemu časopisju naj se prepove,
zlorabljaati katoliško ime. Ako se bode i nadalje
na ta način delovalo, nastal bode proti katoliškim
stvari upor, o katerem nimajo višji cerkveni č-
initelji niti pojma. Katoliško ljudstvo se goni v
roke upora in sovraštva proti katoliški cerkvi.
Prišlo bode do bratske vojne med katoliškim
ljudstvom...“ Tako je govoril češki katoliški
duhovnik o čeških klerikalcih. Ko bi mož čital

slovenske klerikalne časopise, prišel bi še do
vse drugih zaključkov!

Zvišanje kontingenta pri vojni mornarici.
Število rekrutov pri vojni mornarici se je zvi-
šalo za 4000 mož, od katerih pade 2680 na
Avstrijo in 1320 na Ogrsko. Ker je pri mor-
narici 4 letna vojaška služba, znaša številno
stanje mornarice 16.000 mož. Potrebne re-
krute dobi mornarica od armade in sicer na
troške infanterije. Koncem tega leta stopi tretja
vojna ladja nadvojvodnega razreda v službo; to
je ladja „Ferdinand Max“, ki bode imela 700
mož posadke. K temu pridejo še potrebščine
za torpede. Z ozirom na težko službo mornarjev
se je hrano zboljšalo.

Dopisi.

Sv. Tomaž pri Ormužu. Pusti mi, dragi „Sta-
jerc“ nekoliko prostora v tvojem cenjenem listu,
da ti naznam naše razmere. Pri nas je tako
pobožno ljudstvo, da bi noč in dan tičalo v
cerkvi. Tako zagrižene fare pa tudi ne najdeš
proti „Štajercu“, kak je naša. Ako naš debant
govori v nedeljo o takih naprednih časniki-
h, kakor si ti „Štajerc“, potem si celi teden ljudje
govorijo: ja to so svete, resnične besede, kar
izustijo naš častiti gospod dekan. Ja, le ubo-
gajmo jih! — Ako bi naš dekan Caf rekel v
nedeljo na prižnici: ta teden pridite vsak dan
k cerkvi, bomo prosili Boga da ne bode „Sta-
jerc več izhajal, ubogali ga bi in vse bi prišlo,
staro in mlado, da se le ne bi Cafu zamerilo.
Ako bi pa zapovedal, pridite ta teden da si po-
govorimo katerega poslanca bomo volili, pri-
vremo bi vse, še krave bi seboj prignali. Nekaj
bom ti na uho zasepetal ljubi Štajerc, kako se
je naš mogočni Caf šmajhal okoli hofrata Ploja,
ko je ta pred državnozborniki volitvami imel
pri nas shod Skakal je okoli njega poln veselja,
spremljal ga iz farofa kakor ženin svojo nevesto,
ko greta od poroke. Spominjal se je prav je-
drnato po nemško, da ga mi ne bi razumeli.
Na drugi strani pa mu je vse zopno kaj je
nemškega duha, le časnik „Kikiri“ ne. Zdaj
pa, ko mu je hofrat Ploj hrbet obrnil, hodi žal-
osten, poparjen ko vrag mimo kapele. Tako,
ljubi Caf, je na tem svetu; na drugim pa ne
znam jaz, ne ti, kako bode z nami. Res po-
božni farmani smo! Pri vsakem cerkvenem
žegnanju se stepemo; tudi naše tercijske so
pobožne, rodijo pridno in postajajo iz „mari-
jinih hčerk“ mamike. Imamo še druga razna
društva. Najbolj društva veselice, dobro bi tudi
bilo ako bi ustanovili društvo vešnikov; kaj
ne, Caf? — Ni še dolgo, da se je obesil po-
sestnik Veselko iz Koračic, minoli teden se je
posestnik, klerikalec in dekanov prijatelj Joža
Brumen iz Klučarovec obesil. Pobožni farani
pravijo, saj tega ni sam rad naredil to je bil
le namerek, ker je vso svoje življenje pasko
imel. Bodi Bog usmiljen sodnik njegovi neumir-
joči duši, svojo milostivo roko pa naj stegne
nad njegove nedolžne otroke! Ako bode še dalje
tako, moramo napraviti eno pokopališče za kler-
ikalne vešnike. Za kakih par let bodejo same
babe v naši fari. Zdaj pa moram nehat pisati,
ker vidim skoz okno da grejo naš častiti gosp.